hogy a védekezés az abszolutizmus ellen a saját intézményrendszer kiépítésével lehetséges. Mikó ennek az intézményhálózatnak a kialakításához kezd, és haláláig igen eredményesen végzi munkáját. Az intézményhálózat kialakításához tartoztak az iskolák, kollégiumok, a kolozsvári színház, az Erdélyi Gazdasági Egyesület, a vasúthálózat, az egyházak szervezése, az egyetemi oktatás létrehozása, és különös jelentőséggel az Erdélyi Múzeum-Egyesület alapítása, amely integráló szerepet játszott már abban az időben, és kisebb-nagyobb csapásokat átélve, Erdély nem kedvező történelmi viharaiban időnként szünetelve, ma is végzi áldásos tudományszervező munkáját éppen a kötet szerzőjének, Egyed Ákosnak a vezetése alatt. Ezt a teljesítményt okkal nevezi a szerző a pálya csúcsának. Nem véletlen, hogy a kötet második felében a szerző részletesebben taglalja és kiemelt hangsúlyt helyez az Erdélyi Múzeum-Egyesület „megalapításáért vívott küzdelem történeti jelentőségére s a létrehozott Egyesület nemzeti s kultúrtörténeti szerepére." (151. o.)

Tudománypolitikusként gróf Mikó hatékony erőfeszítést tett a kolozsvári tudományegyetem létrehozásáért is. Ő tárgyalt a miniszterrel s a miniszteri küldöttekkel, s felajánlotta az Erdélyi Múzeum-Egyesület gyűjteményét, amely döntő ér volt a kolozsvári egyetemalapításra (1872).

Gróf Mikó tudományos és tudományszervezési munkásságát azzal értékelte a Magyar Tudományos Akadémia, hogy már 1858-ban tagjává választotta, ezt követően az Akadémia Igazgató Tanácsába választják (1865), de az is gróf Mikó Imre munkásságának nagy elismerését jelentette, hogy az 1967-ben alakult Magyar Történeti Társaság első közgyűlésén elnökévé nevezte ki, és az is maradt haláláig.

E vázlatos ismertetésben csak ízelítőt adhattunk gróf Mikó Imre, az igazi hazafi, tudós és társadalomszervező érdemeiről. Részletesen, magas tudományossággal és élményszerűen találjuk meg mindezt Egyed Ákosnak, a Magyar Tudományos Akadémia külhoni tagjának *Gróf Mikó Imre – Erdély Szécshenyije* című kiváló kötetében, melyre a szerzőn kívül mindannyian büszkék lehetünk. Egy kiemelkedő forrással gazdagodott történetírásunk.

Somai József

Újdonságok a gazdasági és pénzügyi jogszabályozásban XXXIII. rész

PÁSZTOR CSABA

A Hivatalos Közlöny I. részének 2005/995–2005/1.146-os számaiban megjelent gazdasági, pénzügyi újdonságok a következő témaköröket ölelik fel:

1. adózás, adóbevallás;
2. munkabérszerződések, munkabérre befizetendő összegek;
3. vám, áfa, luxusadó, pénzmosás, nyereségadó;

4. privatizáció, kedvezmények kis- és középvállalatok részére, mezőgazdasági pénzkiegyenlítések, tőzsdepiaci normák;

6. nyugdíjak, ösztöndíjak;

7. könyvviteli normák, hitelszövetkezetek működése;

8. ingatlanok és földterületek visszaigénylése, tűzoltósági kötelezettségek, fiskális kasszagép-használat;

1.1. A 2005/1.521-es sz. pénzügyminisztériumi rendelet (2005/1.055-ös sz. H. K.) a 710-es sz. javítási nyilatkozat változtatását célzó szabályokat tartalmazza, megváltoztatva a 2004/600-as sz. pénzügyminisztérium rendeletet. A rendelet mellékletei a 100-as, 300-as, 301-es sz. új típusnyomtatványokat tartalmazzák, amelyek 2006. 01. 01-től kerülnek forgalomba. A 100-as típusnyomtatványt nem kell leadni abban az esetben, ha az adófizető teljesíti a következő három feltételt: fizetési kötelezettségei vannak; a tartozásai megegyeznek a kifizetési összegekkel; a kifizetés a törvény által előírt határidőn belül történik meg.

1.2. A 2005/165-ös sz. sürgősségi kormányrendelet (2005/1.100-as sz. H. K.) a fiskális eljárási törvénykönyv alapján változtatja meg a 2003/92-es sz. kormányrendeletet.

2.1. Az Országos Egészségügyi Biztosító 2005/221-es sz. rendelete (2005/1.064-es sz. H. K.) az egészségügyi alapba befizetendő összegek kiszámítására vonatkozó módszertani normákat tartalmazza, továbbá a kifizetési határidőt, valamint a típusnyomtatványokat.

2.2. A 2005/158-as sz. sürgősségi kormányrendelet (2005/1.074-es sz. H. K.) a szabadságokat és az egészségügyi alapból fizetendő összegeket szabályozza. 2006. 01. 01-től az adófizetők 0,75%-ban számítanak a fizetési alapra, amit a szabadság és az egészségügyi alapból kifizetendő összegek céljára használnak fel (betegségek megelőzésére és betegség kifizetésére, szülési szabadságokra, a beteg gyerek felvigyázására 7 éves korig).

2.3. A 2005/171-es sz. sürgősségi kormányrendelet (2005/1.126-os sz. H. K.) megváltoztatja és kibővíti a 2002/346-os sz. törvényt a munkabaleseti védelmet és a munkaügyi betegségeket illetően.

3.1. A 2005/1.638-as sz. pénzügyminisztériumi rendelet (2005/997-es sz. H. K.) az ÁFÁ-t illetően ír elő egységesítési szabályokat. A fenti rendelet megváltoztatja és kibővíti a 2005/520-as sz. pénzügyminisztériumi rendeletet az ÁFA-nyilatkozat (300-as sz.) hibás adatainak a kijavítására vonatkozó módszertani normákat illetően.

3.2. A 2005/1.880-as sz. pénzügyminisztériumi rendelet (2005/1.144-es sz. H. K.) jóváhagyja az ÁFA visszaigénylésére vonatkozó módszertani normákat külföldi finanszírozás esetén. A mellékletében a visszaigénylésre és az ÁFA-mentességre vonatkozó új típusnyom-

tatványok szerepelnek.

4.1. A 2005/1.318-as sz. kormányhatározat (2005/998-as sz. H. K.) megváltoztatja és kibővíti a 2001/1.211-es sz. határozatot a kis- és középvállalatok kölcsöneit kezelő Országos Jótállási Alap létesítését illetően.

4.2. A 2005/357-es sz. törvény (2005/1.115-ös sz. H. K.) tartalmazza az árutőzsde működésére vonatkozó jogszabályozást.

6.1. A 2005/148-as sz. sürgősségi kormányrendelet (2005/1.008-as sz. H. K.) előírja a család segítését gyereknevelés céljából. A rendelet, amelyet 2006. 01. 01-től kell alkalmazni, arra kötelezi az anyát, aki két évi gyereknevelési szabadságot szeretne kivenni, hogy a gyerek megszületése előtti utolsó évben 12 át hónapon dolgozzon. A 2003/571-es sz. adótörvény szerint az adózandó havi jövedelem 2006-ra 800 lej, 2007-től pedig 600 lej. Ezért a munkáltató több igazoló okmányt és kérést kell beadjon a nyugdíjosztályra (a gyerek nevelésen lévő alkalmazott).

6.2. A 2005/319-es sz. törvény (2005/1.010-es sz. H. K.) hatályon kívül helyezi a 2-es sz. cikkely 5-ös sz. alpontját a 2004/376-os sz. magánösztöndíj-törvényt illetően .

7.1. A 2005/1.714-es sz. pénzügyminisztériumi rendelet (2005/1.042-es sz. H. K.) az 1997/831-es sz. kormányhatározat alkalmazását tartalmazza, a pénzügy- és könyvvitel területén előírt típusnyomtatványokat és az ezek kitöltésére és használatára való módszertani normákat. A rendelet szerint a pénztári számla (bon fiscal) csak kifizetési okmány, minden esetben kötelező a számla (factura), kivételt képeznek a benzinkutaktól származó pénztári számlák, akkor, ha ezek kibocsátó-bélyegzővel el vannak látva és tartalmazzák a vevő nevét és az autó forgalmi rendszámát. 2006. 01. 01-tól nem használható a mellékletben megnevezett 22-es sz. okmány.

8.1. A 2005/312-es sz. törvény (2005/1.008-as sz. H. K.) tartalmazza a földterületekre való tulajdonjog megszerzésére vonatkozó jogszabályozást a külföldi személyek, a honpolgárság nélküliek, valamint a jogi személyek esetén. A fent említett személyek Románia EU-s csatlakozása után 5 évvel tudják megszerezni a földterületekre való tulajdonjogukat és jogukat fiókvállalatok létesítésére, valamint a csatlakozás után 7 évvel a mezőgazdasági- és erdőterületekre. A jogszabályozást nem alkalmazzák azon gazdálkodók esetén, akik független tevékenységeket fejtenek ki.